

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

11 mai 2022

PROPOSITION DE LOI

**modifiant l'article 80 du Code judiciaire,
visant à permettre le remplacement
de certains juges empêchés
par des juges suppléants**

(déposée par Mme Vanessa Matz et
M. Maxime Prévot)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

11 mei 2022

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van artikel 80
van het Gerechtelijk Wetboek, teneinde
de vervanging van bepaalde verhinderde
rechters door plaatsvervangende rechters
mogelijk te maken**

(ingediend door mevrouw Vanessa Matz en
de heer Maxime Prévot)

RÉSUMÉ

L'article 80 du Code judiciaire s'applique en cas d'empêchement d'un juge :

- d'instruction;
- des saisies;
- au tribunal de la famille;
- de la jeunesse.

En cas d'empêchement de l'un de ces juges, cette disposition ne permet pas son remplacement par un juge suppléant. Seul le remplacement par un juge effectif est autorisé. Pourtant, l'article 322 du Code judiciaire prévoit cette possibilité dans certains tribunaux, dont le tribunal de première instance.

Étant donné la situation difficile de la magistrature, la proposition de loi vise à permettre le remplacement du juge empêché par un juge suppléant ayant exercé le mandat pendant au moins cinq ans en cas d'application de l'article 80 précité. Cela permettrait notamment à des juges retraités expérimentés de remplacer des juges empêchés.

SAMENVATTING

Artikel 80 van het Gerechtelijk Wetboek is van toepassing in geval van verhindering van:

- een onderzoeksrechter;
- een beslagrechter;
- een rechter van de familierechtbank;
- een rechter van de jeugdrechtbank.

Deze bepaling staat niet toe dat, indien een van voormelde rechters verhinderd is, hij wordt vervangen door een plaatsvervangend rechter. Enkel de vervanging door een werkend rechter is toegestaan. Artikel 322 van het Gerechtelijk Wetboek voorziet nochtans wel in die mogelijkheid in bepaalde rechtbanken, waaronder de rechtbank van eerste aanleg.

Gelet op de moeilijke situatie waarin de magistratuur verkeert, strekt dit wetsvoorstel ertoe om het, bij toepassing van voormeld artikel 80, mogelijk te maken dat een verhinderde rechter wordt vervangen door een plaatsvervangend rechter die het mandaat ten minste vijf jaar heeft uitgeoefend. Daardoor zouden bijvoorbeeld gepensioneerde rechters met ervaring verhinderde rechters kunnen vervangen.

06982

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
Vooruit	: Vooruit
Les Engagés	: Les Engagés
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant – Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de nummering van de publicaties:	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigegekleurig papier)

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La situation de la magistrature est difficile en raison non seulement du manque de nominations durant les années antérieures et du manque d'attractivité de la profession (voir proposition de résolution visant à rendre plus attractive la fonction de magistrat, DOC 55 2488/001.) mais également de maladies de longue durée dont souffrent certains juges appartenant au cadre effectif de la magistrature.

Il faut trouver des solutions pérennes à ces problématiques avant même de discuter des questions des cadres et de la mesure de la charge de travail.

En effet, il arrive que des juges exerçant des mandats spécialisés soient absents sans pouvoir être remplacés car l'article 80 du Code judiciaire ne permet qu'aux juges effectifs d'assurer cette fonction de remplacement.

L'article 80 du Code judiciaire s'applique en cas d'empêchement d'un juge:

- d'instruction;
- des saisies;
- au tribunal de la famille;
- de la jeunesse.

Le nombre de juges effectifs étant extrêmement limité, les arrondissements se heurtent à des difficultés insurmontables pour assurer la continuité du service public de la Justice.

Or, des juges suppléants pourraient très valablement assurer ces remplacements pour préserver la continuité du service s'ils ont exercé les fonctions spécialisées visées à l'article 80 précité; en effet, dans ce cas, ils ont une connaissance réelle de ces matières. Le remplacement pourrait ainsi être effectué et le dossier repris par la suite par le juge titulaire après une maladie, un congé de maternité ou toute autre situation provoquant son empêchement.

La proposition de loi vise à modifier l'article 80 précité pour permettre à des juges suppléants d'assurer les remplacements, pour autant qu'ils aient exercé le mandat requis au minimum durant 5 années (un mandat complet).

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De magistratuur verkeert in een moeilijke situatie. Dat komt niet alleen doordat er de voorgaande jaren te weinig benoemingen hebben plaatsgevonden en het beroep te weinig mensen aanspreekt (zie het voorstel van resolutie betreffende het aantrekkelijker maken van het ambt van magistraat, DOC 55 2488/001), maar ook doordat sommige rechters uit de effectieve personeelsformatie van de magistratuur langdurig ziek zijn.

Die problemen vergen duurzame oplossingen, zelfs nog voordat er wordt gesproken over de kwesties van de personeelsformaties en de werklastmeting.

Het gebeurt inderdaad dat rechters met gespecialiseerde mandaten afwezig zijn zonder dat zij kunnen worden vervangen. Overeenkomstig artikel 80 van het Gerechtelijk Wetboek kunnen immers enkel werkende rechters een dergelijk vervangend ambt waarnemen.

Artikel 80 van het Gerechtelijk Wetboek is van toepassing in geval van verhindering van:

- een onderzoeksrechter;
- een beslagrechter;
- een rechter van de familierechtbank;
- een rechter van de jeugdrechtbank.

Aangezien het aantal werkende rechters uitermate beperkt is, stuiten de arrondissementen op onoverkomelijke moeilijkheden om de continuïteit van de openbare dienstverlening van Justitie te verzekeren.

Plaatsvervangende rechters zouden daartoe nogtans perfect kunnen worden ingeschakeld, indien zij de gespecialiseerde ambten bedoeld in voormeld artikel 80 hebben uitgeoefend; in dat geval hebben zij immers een reële kennis van die materies. Op die manier zou in vervanging kunnen worden voorzien en zou de rechter-titularis het dossier na ziekte, zwangerschapsverlof of elke andere tot verhindering leidende situatie weer kunnen overnemen.

Het wetsvoorstel strekt ertoe voormeld artikel 80 zodanig te wijzigen dat plaatsvervangende rechters kunnen worden ingezet als vervangers, voor zover zij het bedoelde mandaat gedurende ten minste vijf jaar (een compleet mandaat) hebben uitgeoefend.

La Justice pourrait tirer profit de manière importante de cette modification car des juges pensionnés repris dans la liste des juges suppléants (conformément aux articles 156*bis* et 322 du Code judiciaire) pourraient alors assurer temporairement cette fonction avec toute la compétence voulue s'ils ont exercé celle-ci durant une période soit courte mais suffisante (5 ans), soit plus longue.

Vanessa MATZ (Les Engagés)
Maxime PRÉVOT (Les Engagés)

Het gerechtelijk apparaat zou aanzienlijk voordeel kunnen halen uit deze wijziging, aangezien op rust gestelde magistraten die op de lijst van plaatsvervangende magistraten staan (overeenkomstig de artikelen 156*bis* en 322 van het Gerechtelijk Wetboek), dit ambt dan tijdelijk met alle vereiste bekwaamheden zouden kunnen uitoefenen indien zij het voorheen gedurende een korte maar toereikende periode (vijf jaar) dan wel een langere periode hebben bekleed.

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée par l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

Dans l'article 80 du Code judiciaire, modifié en dernier lieu par la loi du 25 décembre 2016, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le premier alinéa, les mots "le président désigne un juge effectif pour le remplacer" sont remplacés par les mots "le président désigne un juge effectif ou un juge suppléant pour le remplacer pour autant que dernier ait exercé la fonction visée durant une période de cinq ans minimum comme effectif";

2° dans le deuxième alinéa:

a) les mots "désigner un juge effectif pour remplir les fonctions", sont remplacés par les mots "désigner un juge effectif ou suppléant pour remplir les fonctions";

b) entre les mots "le juge effectif" et les mots "doit avoir suivi la formation" sont insérés les mots "ou suppléant".

26 avril 2022

Vanessa MATZ (Les Engagés)
Maxime PRÉVOT (Les Engagés)

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 80 van het Gerechtelijk Wetboek, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 25 december 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden "wijst de voorzitter een werkend rechter aan om hem te vervangen" vervangen door de woorden "wijst de voorzitter een werkend rechter of een plaatsvervangend rechter aan om hem te vervangen, op voorwaarde dat de laatstgenoemde rechter het bedoelde ambt gedurende ten minste vijf jaar als werkend rechter heeft uitgeoefend";

2° in het tweede lid:

a) worden de woorden "een werkend rechter aanwijzen" vervangen door de woorden "een werkend of plaatsvervangend rechter aanwijzen";

b) worden de woorden "moet de werkende rechter de opleiding hebben gevolgd" vervangen door de woorden "moet de werkende of plaatsvervangende rechter de opleiding hebben gevolgd".

26 april 2022